

T.C.
ANKARA

12. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

DAVACI : B LET X B LET DA İTİM BASIM VE T CARET ANON M İRKET
VEKİLLER : AV. SERDAR PAKSOY
Paksoy Ortak Avukat Bürosu, Orjin Maslak, Eski Büyükdere Cad. No:27
K:11 Maslak Sarıyer/ STANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU -UETS[35495-15945-49388]
VEKİL : AV. TÜREM ÇAYCI - Aynı Yerde.

DAVANIN ÖZETİ : Davacı İirket vekili tarafından, davacı İirket hakkında etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satılmasına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla başvurulmuş soru turma sonucunda, davacı İirketin münhasırlık içeren ya da fiili münhasırlıkla yol açacak hükümler içeren sözleşmeler akdetmemesine ve bu tür uygulamalardan kaçınmasına ilişkin olarak alınan 21.01.2021 tarihli, 21-04/53-22 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davalı İidare vekili tarafından, davacı İirketin etkinlik biletlerinin satılmasına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandığına dair bir tespit yapılamamakla birlikte 2016-2018 döneminde pazar payının etkinlik sayısı, satılan bilet sayısı ve biletleme gelirleri bakımından %60'ın üzerinde olduğu, portföyünün çeşitlilik ve hacim olarak rakiplerinden çok daha güçlü olduğu, bu durumun ortaya çıkmasında davacı İirketin uluslararası biletleme firması olan Ticketmaster'ın bir iştiraki olması ve münhasırlık içeren sözleşmelerin etkili olduğu, pazar payı nedeniyle grup muafiyetinden yararlanamadığı, bireysel muafiyetten yararlanmak için gerekli olan kümülatif şartları ise sağlamadığı, bu çerçevede mevzuata ve hukuka uygun olarak iptal talebi reddi istenilmektedir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Ankara 12. Daire Mahkemesi'nce, Mahkememizce taraflara önceden bildirilen 10/11/2022 tarihinde yapılan duruşmaya davacı İirket vekili Av. Mehmet Onur Çeliker'in ve davalı İidare vekili Av. Türem Çaycı'nın geldiği görüldü, taraflara söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra usulüne uygun yapılan duruşma sonrası dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesi,

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölünmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasadında belirlenmesi,

d) Rakip teebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasadına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eylem hakkı, yükümlülük ve edimler için eylem durumundaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal

T.C.
ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı te ebbüs durumundaki alıcıların talep etti i bir malın ya da hizmetin di er bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından te hiri artına ba lanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ili kin artların ileri sürülmesi,

Bir anla manın varlı ının ispatlanamadı ı durumlarda piyasadaki fiyat de i melerinin veya arz ve talep dengesinin ya da te ebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendi i, bozuldu u veya kısıtlandı ı piyasalardakine benzerlik göstermesi, te ebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine te kil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak ko uluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadı ını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne, "**Muafiyet" ba lıklı 5. maddesinde ise;** "(De i ik birinci fıkra:16/6/2020-7246/1 md.) A a ıda belirtilen artların **tamamının varlı ı halinde,** te ebbüsler arası anla ma, uyumlu eylem ve te ebbüs birli i kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muafıtır:

- a) Malların üretim veya da ıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni geli me ve iyile melerin ya da ekonomik veya teknik geli menin sa lanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sa laması,
- c) **İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,**
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.

(Ek ikinci fıkra:16/6/2020-7246/1 md.) İlgili te ebbüs veya te ebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anla ma, uyumlu eylem veya te ebbüs birli i kararının muafiyet artlarını ta ıdı ının Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma ba vuruda bulunabilir.

(De i ik fıkra: 2/7/2005-5388/1 md.) Muafiyet belirli bir süre için verilebilece i gibi, muafiyetin verilmesi belirli artların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine ba lanabilir. Muafiyet kararları anla manın ya da uyumlu eylemin yapıldı ı veya te ebbüs birli i kararının alındı ı yahut bir ko ula ba lanmı sa ko ulun yerine getirildi i tarihten itibaren geçerlidir.

Kurul, birinci fıkrada gösterilen artların gerçekle mesi halinde, belirli konulardaki anla ma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sa layan ve bunların artlarını gösteren **tebli ler çıkarabilir."** hükmüne yer verilmi tir.

Di er taraftan, 14.07.2002 tarihli, 24815 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 2002/2 sayılı Dikey Anla malara li kin Grup Muafiyeti Tebli i'nin "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında; "Üretim veya da ıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla te ebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anla malar -dikey anla malar- bu Tebli de belirtilen ko ulları ta ıması kaydıyla, Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmu tur." hükmüne yer verilmi , **aynı maddenin 2. ve 3. fıkralarının i lem tarihinde yürürlükte olan halinde ise;** "Bu Tebli ile sa lanan muafiyet, sa layıcının dikey anla ma konusu mal veya hizmetleri sa ladı ı **ilgili pazardaki pazar payının %40'ı a maması durumunda uygulanır.** Tek alıcıya sa lama yükümlülü ü içeren dikey anla malarda muafiyet, alıcının dikey anla ma konusu malları ve hizmetleri aldı ı ilgili pazardaki payının %40'ı a maması ko uluyla uygulanır." hükmüne yer verilmi tir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı irket hakkında etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satı ına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandı ı yönündeki ikayet ba vuruları üzerine yapılan ön ara turma neticesinde düzenlenen 10.06.2019 tarihli, 2019-5-015/ÖA sayılı ön ara turma raporunun de erlendirilmesi neticesinde, Kurul tarafından 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca davacı irket hakkında soru turma açılmasına karar verildi i, soru turma sonucunda 22.06.2020 tarihli ve 2019-5-015/SR-01 sayılı soru turma raporunun tanzim edildi i, hazırlanan raporun Biletix Bilet Da ıtım ve Ticaret Anonim irketi'ne tebli edilerek adı geçen irketin yazılı ve sözlü savunmalarının alınmasının akabinde Rekabet Kurulu'nun 21.01.2021 tarih ve 21-04/53-22 sayılı kararıyla, davacı irketin münhasırlık içeren ya da fiili münhasırlı a yol açacak hükümler içeren sözleşmeler akdetmemesine ve bu tür uygulamalardan kaçınmasına karar verildi i, bunun üzerine söz konusu kararın bahsi geçen kısmının iptali istemiyle bakılan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

Uyu mazlıkta, davacı irket hakkında, etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satı na platform üzerinden aracılık hizmeti pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandı ı iddiasıyla ba latılan soru turma kapsamında davalı idarece davacı irketin ticari faaliyetlerinin incelenmesi neticesinde tanzim edilen **soru turma raporunda ve dava konusu i lemin içeri inde;**

"- **BİLET X, konserler, festivaller, canlı müzik performansları, tiyatro, dans, opera gibi sanat ya da e lence etkinliklerine katılım hakkı sa layan biletlerin tüketicilere ula tırılması hizmeti (bilet satı , da utım ve denetim organizasyonu veya biletleme hizmeti) alanında faaliyet göstermektedir. Bu hizmet, etkinli in organizatörü tarafından bizzat gerçekleştirilebilece i gibi bu konuda uzmanla mı bir te ebbüsten de satın alınabilmektedir. Biletlerin satı ı, satı noktalarında veya organizasyonun gerçekleştirildi i tesisin giri indeki ana gi elerde yapılabilmektedir. Bunlar, geleneksel kanallarla yapılan satı lardır. Di er yandan, bilet satı ı için ça rı merkezi, internet ve mobil kanal üzerinden gerçekleştirilen satı ları içeren, internet kullanımının yaygınla masıyla her geçen gün daha fazla tercih edilen ve hâlâ geli mekte olan kanallar da kullanılabilmektedir.**

-Biletleme firmaları bir tarafta etkinlik sahiplerinin (organizatörlerin) talebi, di er tarafta ise bilet satın almak isteyen tüketicilerin talebi ile kar ı kar ıyadır. Tüketici, gitmek istedi i etkinli in biletlerini bu firmalar aracılı ıyla satın almaktadır. Biletleme firmaları, tüketicilere sa ladıkları bu hizmet kar ılı nda **hizmet bedeli almaktadır. Hizmet bedeli, etkinlik sahipleri ile yapılan anla ma özelinde, etkinlik bazında, organizatöre verilecek hizmetin çe itlili ine, organizatörün bilet satı hacmine, biletin tutarına ya da satıldı ı kanala göre farklılık göstermektedir. Hizmet bedelini belirleyen unsurlardan birisi biletin nominal de eri oldu undan, bu de er söz konusu bedel ile artmakta, nominal de eri yüksek olan biletler için kimi zaman belli bir noktada sabitlenebilmektedir. Hizmet bedeli haricinde tüketicilerden i lem (sipari) bedeli ve kurye bedeli olarak adlandırılan iki bedel daha alınabilmektedir. Kurye bedeli, satın alınan biletin kargo irketi aracılı ıyla tüketicinin adresine teslim edilmesi için tahsil edilmektedir.**

-2019 yılında te ebbüslerin verileri do rultusunda, etkinli e gitmeyi tercih eden tüketicilerin yaklaşık %70'inin birden fazla etkinlik hakkında bilgi sahibi olduktan sonra bilet satın alma i lemini gerçekleştirirdi i anla ılmaktadır. **Bu çerçevede, biletleme firmasının tanıtım platformu olma özelli i ön plana çıkmaktadır.**

-**Bilet satı hizmeti; teknoloji ve altyapının sa lanması, biletlerin satı kanalları üzerinden satı a sunulması, tüketiciye ula tırılması ve etkinlik alanına biletlerle giri in yapılması ekinde sıralanabilecek hizmetlerin tamamını içermektedir. Bilet satı hizmeti, biletlerin satı ının yanı sıra etkinlik mekânına biletle giri in sa lanması hizmetini de içermektedir. Biletleme firmaları bu hizmeti ilave bir ücret kar ılı nda ya da bedelsiz olarak vermektedir.**

-14 Nisan 2014 tarihi itibarıyla 6222 sayılı Sporda iddet ve Düzensizli in Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında Spor Toto Süper Lig ve Spor Toto 1. Lig kar ıla maları ile ampionlar Ligi, EEFA Avrupa Ligi, Ziraat Türkiye Kupası, Hazırlık kar ıla maları vb. organizasyonların biletleri **Aktifbank'a ait Passo Biletleme Platformu üzerinden satılmaktadır.**

-Biletix ve di er te ebbüslerin faaliyetleri temel olarak geleneksel kanalda de il çevrim içi kanaldadır. **Biletix'in internet satı larından elde etti i gelirleri toplam gelirlerinin; 2017 yılında %70'ini, 2018 yılında %67'sini ve 2019 yılında %83'ünü olu turmaktadır. BUGECE, B LET VA, B LET NO ve B LET.COM gelirlerinin tamamını internette yapılan satı lardan elde etmektedir. Yapılan bu de erlendirmeler ı ı nda, mevcut dosya özelinde ilgili ürün pazarı "Etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satı na platform üzerinden aracılık hizmeti pazarı" olarak tanımlanmıştır.**

- B LET X'in satı ını gerçekleştirirdi i biletler arasında, tüketicilerin dijital bilete olan talebi toplam bilet talebi içerisinde 2017 yılında %31, 2018 yılında %35, 2019 yılında ise %47'dir. B LETWAY'in portföyüne özgü durumu, AKT FBANK'ın da 2017-2018 döneminde gi e kanalından satı gerçekleştirirdi i göz önünde bulunduruldu unda, basılı bilet oranlarının dijital bilet oranından fazla olması beklenen bir durumdur. **Öte yandan tüm te ebbüslerin verileri birlikte ele alındı ı nda, ilerleyen dönemlerde dijital bilet oranının artaca ını öngörmek mümkündür.**

- B LET X'in düzenlenen etkinlik sayısı bakımından; **2016 ila 2019 yılları itibarıyla sırasıyla %84,88, %80,81, %77,69 ve %87,26 oranlarında pazar payına sahip oldu u görülmektedir. Her ne kadar**

T.C.
ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

B LET X'in pazar paylarında 2017 ve 2018 yıllarında dü ü ya ansa da te ebbüs 2019 yılında bir önceki yıla nazaran etkinlik sayısını 2,20 kat, pazar payını da yakla ık %12,3 oranında artırmı tır. 2019 yılı itibarıyla **B LET X en yakın rakibi olan B LET VA'nın yakla ık 28,42 katı pazar payına ula mı tır.** Dikkat çekilmesi gereken bir di er husus **2019 yılında** pazarın etkinlik sayısı bakımından %96 büyümesine rağmen B LET X'in **%120'lik bir büyüme oranına ula arak** pazarın büyüme oranının üzerinde bir ivme yakalamasıdır.

- B LET X'in satılan bilet sayısı bakımından; 2016 ila 2019 yılları itibarıyla sırasıyla %84,20, %76,52, %66,23 ve %65 oranlarında pazar payına sahip oldu u görülmektedir.

- B LET X'in elde edilen biletleme geliri bakımından; 2016 ila 2019 yılları itibarıyla sırasıyla %94,16, %91,04, %85,38 ve %89,36 oranlarında pazar payına sahip oldu u görülmektedir.

- B LET X'in düzenlenen etkinlik sayısı, satılan bilet sayısı ve elde edilen biletleme geliri bakımından **pazar payının 2016-2019 döneminde %40 e i inin çok üzerinde oldu u görülmü tür.**

-Mevcut dosyada, **dolaylı ebeke di salıkları** ilgili pazarın yapısından kaynaklanan en önemli giri engelini olu turmaktadır. Pazara giri in veya büyümenin gerçekteebilmesi için biletleme firmasının ilk etapta platform a ina organizatörleri katması gerekmektedir. Ancak bir **organizatörün platforma katılmasında belirleyici olan unsurlar, biletleme firmasının tüketici portföyü ve tanıtım imkânlarıdır.** Pazar giri yapan veya pazarda büyümeye çalı an bir biletleme firmasının tüketici portföyünün geni li i imkânından yoksun olması sebebiyle organizatörü kendisi ile çalı masına ikna etmek için yerle ik firmaların sundu u tekliflerden daha cazip teklifler sunması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, biletleme firması organizatörü kendisi ile çalı maya ikna etse dahi, organizatör a ının platformun varlı mını sürdürebilece i ve **ebeke di salıklarından faydalanabilece i kritik hacim seviyesine ula ması gerekmektedir.**

-Nitekim pazara giri ve büyüme engellerinin yansımalarını sektörde görmek mümkündür. **B LET X sektöre 2000 yılında girmi olup** hâlihazırda pazarda faaliyet gösteren rakiplerden AKT FBANK 2010 yılında, B LETWAY 2011 yılında, B LET N AL ve B LET NO 2012 yılında, B LET VA 2013 yılında, BUGECE 2015 yılında, B LET.COM ise 2018 yılında pazara giri yapmı tır. Dolayısıyla B LET X pazara ilk giren olma avantajını elinde bulundurmaktadır. Te ebbüs, bu avantajı sayesinde **di er rakipleri sektöre giri yapana kadar birçok organizatörü a ina katmı , böylece pazarın tüketici tarafında da büyümeyi ba arabilmi tir. Bu noktada vurgulanması gereken önemli husus, hâlihazırda pazarda bulunan oyuncuların pazara giri yaptıkları halde B LET X kar ısında kayda de er bir büyüme yakalayamamı olmalarıdır.** Zira pazar payları bakımından B LET X ve rakipleri arasında açık ara fark bulunmaktadır.

-B LET X'in futbol müsabakaları haricinde tüm kategorilerdeki etkinlik türlerinde bilet satı ı bulunmaktadır. Rakipleri ile kıyaslandı nda gerek çe itlilik gerek hacim olarak rakiplerinden çok daha güçlü oldu u sonucuna varılmı tır.

-B LET X'in bilgisine sahip oldu u tüketici sayısının da rakiplerine kıyasla dikkate de er ekilde üstün oldu u görülmektedir. **B LET X'in 2019 yılındaki tüketici portföyünün en yakın rakibi B LET N AL'in yakla ık dokuz katı büyüklü e sahip oldu u görülmekte** ve aradaki belirgin fark dikkat çekmektedir. Bu durum B LET X'in oldukça geni bir tüketici portföyüne sahip oldu una ve çok sayıda tüketici tarafından tercih edildi ine i aret etmektedir.

- B LET X'in **internet sitesi trafi i** rakiplerine kıyasla oldukça yüksektir. 2019 yılında B LET X'in rakipleri arasından yalnızca B LET N AL'in internet sitesinin ziyaret edilme sayısı B LET X'e yakın olarak gerçekte mi tir. Bu hususta, B LET N AL'in portföyünde sinemalar ve Devlet tiyatrolarını bulundurması etkili olmaktadır. Zira söz konusu etkinlikler neredeyse her gün, hatta bir gün içerisinde birden fazla kere gerçekte tirilmektedir.

-Sektördeki **marka bilinirli i**, B LET X'in pazar gücünü destekleyen unsurlardan biridir. Bu hususa katkı sa layan faktörlerden birisi, B LET X'in dünyanın önde gelen biletleme firması olan **TICKETMASTER'in bir i tiraki olmasıdır.** TICKETMASTER'in dünya çapında tanınan bir biletleme firması olması, B LET X'in **Türkiye'de etkinlik düzenlemek veya etkinlikte yer almak isteyen yabancı organizatör ve sanatçılarla bulundu u müzakere sürecinde B LET X'e rakiplerinde olmayan bir pazarlık gücü sa lamaktadır.** Buna ilaveten B LET X, pazara rakiplerinden çok daha önce girmi olup pazara ilk giren firma olma avantajını elinde bulundurmaktadır.

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

- B LET X 2019 yılında 886 organizatörle çalı mı tır. Pazarın da ınk yapısı ortaya konulduktan sonra, B LET X'in kar ı kar ıya kaldı ı organizatörlerin pazarlık gücünü tespit edebilmek amacıyla B LET X'in yıllar bazında gelirleri içinde en büyük paya sahip ilk 20 organizatöre ili kin veriler talep edilmi tir. İlk 20 te ebbüsün B LET X'in biletleme gelirleri içerisindeki payı 2017-2019 yılları arasında sırasıyla %53,69, %48,50 ve %54,55 olarak gerçekleş mi tir. Bunların içerisinde 2019 yılında B LET X'e en çok biletleme geliri kazandıran te ebbüs Kerki Gösteri Hizm. ve Org. Tic. Ltd. ti. (KERK) olmu tur. KERK 'nin B LET X'in toplam gelirleri içerisindeki payı belirtilen yılda %10,67 olarak gerçekleş mi tir. B LET X'in gelirleri içerisinde en büyük paya sahip olan KERK 'nin tüm pazarda elde edilen toplam biletleme gelirleri içindeki payı ise %9,66'ya kar ılık gelmektedir.

-Etkinlik organizasyonu pazarının çok oyunculu bir yapıda oldu u görülmektedir. Bununla birlikte, sektörde tanınan ve düzenledi i etkinliklere büyük tüketici kitlesi çeken organizatörlerin varlı ı da yadsınamayacaktır. B LET X ile çalı an ZORLU PSM, BKM ve JOLLY JOKER bu organizatörlere örnek olarak gösterilebilir. Öte yandan bu organizatörlerin hiçbirinin tek ba ına B LET X nezdinde vazgeçilmez olmadı ı anla ılmaktadır. Zira yukarıda yer verildi i üzere, 2019 yılında B LET X'in gelirleri içerisinde en büyük geliri yaratan KERK toplam biletleme gelirleri içerisinde yaklaşık %11 paya sahiptir. Dolayısıyla pazarda bilinirli i yüksek organizatörler oldu u kabul edilmekle birlikte bu bilinirli in organizatörlerin dengeleyici alıcı gücüne sahip oldu u sonucuna ula ma noktasında yeterli olmadı ı anla ılmı tur.

-Yukarıda yapılan de erlendirmeler i tında; B LET X'in etkinlik sayısı, bilet sayısı ve biletleme gelirleri bakımından pazar payının oldukça yüksek oldu u, söz konusu pazar payını uzun yıllar boyunca muhafaza edebildi i, ilgili pazarda ebeke di sınırları, marka bilinirli i ve B LET X'in portföy gücünden kaynaklanan giri engelleri bulundu u ve B LET X'in pazar gücünü dengeleyebilecek ölçüde alıcı gücü bulunmadı ı sonucuna ula ılmı tur. Bu çerçevede, B LET X'in rakipleri ve mü terilerinden ba ımsız ekilde hareket etmesini sa layacak bir pazar gücüne sahip oldu u ve "etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satı ına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarı"nda hâkim durumda bulundu u tespit edilmi tir.

- B LET X'in pazarda faaliyet gösteren di er te ebbüslerin birço undan farklı uygulamaları benimseyebilmesinin arkasında pazar gücü bulunmaktadır. Te ebbüs bu pazar gücünü de temel olarak organizatörle yaptı ı münhasır sözleşmeler ile sa lamaktadır. Sektörün mevcut ko ullarında münhasırlık hükümleri gere i, tüketiciler bir etkinli in biletlerini sadece bir biletleme sitesinde bulabilmektedir. Bir etkinli e ait biletler farklı biletleme firmaları tarafından satılmadı ı için, tüketicilerin tercih hakkı bulunmamaktadır.

- Anla malarındaki münhasırlık hükmü, sadece bir etkinlikle sınırlı olabilece i gibi etkinlik sahibinin anla ma süresi boyunca yapaca ı tüm etkinlikleri de kapsayabilmektedir. Münhasır nitelik ta ımayan anla malarda ise etkinlik sahibi ve biletleme firması, etkinli e ili kin biletlerin ne kadarının biletleme firması aracılı ı ile satılaca ını kararla tırmaktadır. B LET X, münhasırlık içeren sözleşmelerini Kurul'un 05.11.2013 tarihli, 359 sayılı kararıyla getirdi i iki yıl ko uluna uygun ekilde akdetmektedir.

- Dikey anla maların 2002/2 sayılı Tebli ile sa lanan grup muafiyetinden yararlanabilmesi için sa layıcının ilgili ürün pazarındaki pazar payının %40'ı a maması gerekmektedir. Soru turma kapsamında elde edilen veriler ve yapılan analizler neticesinde B LET X'in pazar payının soru turmada incelenen dönemin tamamında %40'ın üzerinde bulundu u anla ılmı tur. Bu nedenle inceleme konusu sözleşmeler 2002/2 sayılı Tebli ile sa lanan grup muafiyetinden yararlanamamaktadır. Bu çerçevede, ilgili sözleşmeler 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet analizine tabi tutulmu tur.

- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan üçüncü ko ul, anla manın pazarın önemli bir kısmında rekabetin sınırlanmasına yol açmamasıdır. Bu artın amacı, rekabetin kısmen sınırlandırılmasına izin verilen piyasalardaki reel ve potansiyel rekabetin devamının teminidir. Bu kapsamda yapılacak analizlerde hem mevcut hem ve potansiyel rekabetin de erlendirmeye dâhil edilmesi gerekmektedir.

- B LET X'in yürürlükteki sözleşmelere ili kin verileri incelendi inde, 11.02.2020 itibarıyla toplam 857 organizatör ile çalı maktadır. Organizatörlerle imzalanan sözleşmelerin 360 adedi 2018 yılı içerisinde, 446 adedi 2019 yılı içerisinde ve 51 adedi 2020 yılı içerisinde düzenlenmi tir. Sözleşmelerdeki sürelerle ili kin hükümler incelendi inde ise sözleşmelerin iki adedinin bir yıldan kısa süreli, 21 adedinin

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

bir yıl süreli, 832 adedinin iki yıl süreli ve iki adedinin iki yıldan uzun süreli oldu u görülmü tür.

-B LET X, sözleşme mesinin bulunduğu u organizatörlerin neredeyse tamamı ile münhasır çalışmaktadır. 2016-2019 döneminde, düzenledi i etkinliklere ait biletlerin tüketicilere satışı için bir biletleme firmasıyla çalışmayı tercih eden toplam organizatör sayısının yıllar itibarıyla %75, %68, %66 ve %59'luk bölümünün B LET X ile münhasır çalıştığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla B LET X'in 2016-2019 döneminde münhasır sözleşmeler vasıtasıyla çalıştığı u organizatör sayısının organizatör pazarının büyük bir bölümünü kapsadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

-B LET X, incelenen dönem içerisinde özellikle büyük çaplı etkinlikler düzenleyen ve sektördeki bilinirliği oldukça yüksek olan KERK , BKM, ZORLU PSM, JOLLY JOKER, POLL, ATLANT S ve KSV gibi organizatörlerle münhasır sözleşmeler akdetmiştir. Tebbüs, 2019 yılında gelirinin %34'lük kısmını söz konusu organizatörlerin düzenledi i etkinliklerden elde etmiş ve sadece söz konusu organizatörler B LET X'e 2019 yılında yaklaşık 30'luk pazar payı kazandırmıştır. Dolayısıyla büyük organizatörlerin B LET X'in önemli müşterileri konumunda olmasının ve bunlarla münhasır çalışılmasının, rakipler tebbüslerin söz konusu müşterilere erişmelerinin ve yeterli portföy gücüne ulaşmalarının önünde bir engel teşkil ettiği ve etkin bir ölçekte faaliyet göstermelerini güçleştirdiği tespit edilmiştir.

- 2016-2019 döneminde yıllar itibarıyla etkinlik sayısı bakımından pazarın %84,86, %80,80, %77,62 ve %87,08'i, bilet sayısı bakımından %84,13, %76,49, %56,16 ve %57,57'si ve münhasır organizatörlerin düzenledi i etkinliklerden elde edilen biletleme geliri bakımından pazarın %93,24, %89,99, %84,25 ve %88,72'sinin rakiplere kapandığı anlaşılmaktadır. Bilet sayısı bakımından pazar kapama oranı B LET X AL'ın sinema biletleri de dâhil edilerek hesaplanmıştır. Öte yandan, her ne kadar pazar tanımında ayrı kabul edilmese de sinema etkinliklerinin diğer etkinliklere göre farklı özellikleri bulunmaktadır. Dolayısıyla B LET X AL'ın 2019 yılı için satışını gerçekleştirmediği sinema biletleri hariç tutulduğunda B LET X'in bilet sayısı bakımından pazar kapama oranı %66 olmaktadır.

- B LET X'in yürürlükte bulunan sözleşmelerinin ne kadarının 2020 yılı sonuna kadar rekabete açıldığı hesaplanmıştır. B LET X'in 11.02.2020 itibarıyla 857 adet organizatörle sözleşme mesinin bulunduğu u, bahse konu sözleşmelerden 391 adedinin süresinin 2020 yılı sonuna kadar sona ereceği anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, 2020 yılı sonuna kadar pazarın yaklaşık %46'sının rekabete açılacağı anlaşılmıştır. Dolayısıyla B LET X tarafından dağıtılmadığı üzere, sözleşmelerin her yıl yaklaşık %50'sinin rekabete açıldığı ifade etmek mümkündür.

- B LET X pazara 2000 yılında girmiş olup pazara ilk giren avantajının yarattığı dolaylı etkiye ek olarak satışları ile oldukça geniş bir tüketici portföyü ve organizatör portföyüne ulaşmıştır. B LET X hâlihazırda en yakın rakibinin yaklaşık 9 katı büyüklükte tüketici; 2,7 katı büyüklükte organizatör portföyüne sahiptir. B LET X'in sözü edilen durumuna paralel olarak internet sitesi trafiği de rakiplerine nazaran oldukça yüksektir.

- B LET X'ten 2016-2019 döneminde kaybedilen, bir başka deyişle sözleşme yenilenmeyen organizatör sayısı ve söz konusu organizatörlerin B LET X'in gelirleri içindeki payı incelendiğinde; B LET X'in 2016-2019 döneminde B LET X ile almayı sona erdirip rakip bir platform ile çalışmayı tercih eden ve/veya kendi biletini atmaya başayan organizatör sayısı yıllar itibarıyla 32,35, 28 ve 42'dir. Tebbüsün ilgili önemde çalıştığı u organizatör sayısı ile kıyaslandığında kayıp oranının %4,33, %4,57, %3,41 ve %4,74 olduğu görülmüştür. Dolayısıyla tebbüsün kaybettiği müşteri sayısı ilgili yılda çalıştığı u organizatör sayısının küçük bir bölümüne karşılık gelmektedir. İlgili organizatörlerin B LET X'e kazandırdığı biletleme geliri açısından bakıldığında, B LET X'in sözleşme yenilenmeyen müşterilerinden elde ettiği biletleme gelirinin toplam biletleme gelirlerinin içerisindeki payı yıllar itibarıyla %4,86, %6,5 ve %0,19 ve %10,66'dır.

- 2019 yılında tebbüsün kaybettiği müşterilerden elde ettiği gelir, diğer yıllara göre oldukça artı göstermiştir. B LET X tarafından söz konusu hususun 2019 yılında B LET X'in gelirleri içerisinde önemli paya sahip olan organizatörler ZORLU PSM ve DAS DAS'ın kaybedilmesinden kaynaklandığı belirtilmiştir. ZORLU PSM 2020 yılı için AKT FBANK ile sözleşme akdetmiştir. DAS DAS ise EVENT MASTER'ı devralarak MOB LET üzerinden kendi biletlerini satmaya başlamıştır. Adı geçen iki tebbüsün 2019 yılında B LET X'e kazandırdığı toplam gelir, 2019 yılında kaybedilen müşterilerden elde edilen toplam gelirin

T.C.

ANKARA

12. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

yaklaşık %83'üne karışık gelmektedir.

- AKT FBANK'ın ancak finansal gücünü kullanarak önemli bir mü teriyi ikna edebildi i, bu nedenle de ZORLU PSM'nin kaybedilmesinin **kilitlenme etkisinin münferit bir istisnası oldu u anlaşılmıdır**. Bu çerçevede, B LET X'in çalıştığı mü terilerin ancak **çok küçük bir bölümünün rakip bir platforma geçmesi sebebiyle B LET X ile tekrar sözleşme akdetmedi i sonucuna varmak mümkündür**.

- Her ne kadar B LET X'in yaptığı sözleşmelerin her yıl yaklaşık yarısı rekabete açılrsa da pazarın organizatör aya nın kolektif bir şekilde hareket ederek B LET X'ten başka bir platforma geçmesi, böylece rakip platformun pazarın tüketici aya nda da büyüebilmesi kolay görünmemektedir.

- Yukarıda yer verilen tüm de erlendirmeler ışığında, B LET X'in münhasır sözleşmelerinin iki yıl olmasının ve her yıl yaklaşık yarısının rekabete açılmasının pazarın karakteristik özelliklerinden ötürü pratikte karışık bulmasının mümkün olmadığı kanaatine ulaşılmıdır.

- **Pazarın görünümüne bakıldığında; B LET X'in incelenen dönem içerisinde, düzenledi i etkinliklere ait biletlerin tüketicilere satışı için bir biletleme firmasıyla çalışmayı tercih eden toplam organizatör sayısının yıllar itibarıyla %75, %68, %66 ve %59'luk bölümünü münhasır sözleşmeler ile kendisine ba layarak bu kullanıcıların çoklu erişim imkânını engelledi i görülmüştür.**

- Yukarıda yer alan bilgiler çerçevesinde, incelemeye konu sözleşmelerdeki münhasırlık hükümleri ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ko ulunu sağlamamaktadır. " ekinde tespit ve de erlendirmelere yer verilmiştir.

Olayda, davacı irket hakkında, etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satışına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla ba latılan soru turma kapsamında Biletix ve sektördeki diğer te ebbüslerin ticari faaliyetlerine ilişkin bahsi geçen irketlerden elde edilen verilerin incelenmesi neticesinde, **davacı irketin 2016-2019 döneminde**, bilet satışı, dağıtım ve denetim organizasyonu veya biletleme hizmeti sektöründe; düzenlenen etkinlik sayısı, satılan bilet sayısı ve elde edilen biletleme geliri bakımından sektördeki pazar payının e ik olarak kabul edilen %40'ın çok üzerinde oldu u, platform a ndaki organizatör sayısının ve sektöre rakiplerinden çok önce girmiş olmasının avantajıyla ciddi bir büyüme sağladı, pazarda bulunan oyuncuların pazara giriş yaptıkları halde B LET X karışığında kayda de er bir büyüme yakalayamadığı, etkinlik türlerinde gerek çe itlilik gerek hacim olarak rakiplerinden çok daha güçlü oldu u, 2019 yılında tüketici portföyü bakımından en yakın rakibinin dokuz katı büyüdü ü, internet sitesi trafi inin de anılan hususları do rulayıcı nitelikte oldu u, sektördeki marka bilinirliği ve dünyanın önde gelen biletleme firması olan TICKETMASTER'in bir i tiraki olması sayesinde Türkiye'de etkinlik düzenlemek veya etkinlikte yer almak isteyen yabancı organizatör ve sanatçılarla bulundu u müzakere sürecinde B LET X'in rakiplerinde olmayan bir pazarlık gücüne sahip bulundu u, sektörde tanınan ve düzenledi i etkinliklere büyük tüketici kitlesi çeken organizatörlerin büyük bir ço unlu unun B LET X ile çalıştığı, ancak bu organizatörlerin hiçbirinin tek ba nına B LET X nezdinde vazgeçilmez olmadığı hususları birlikte de erlendirildi inde, davacı irketin etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satışına platform üzerinden aracılık hizmeti pazarında hakim durumda oldu u sonucuna varılmıştır.

Davacı irket tarafından, dava dilekçesinde futbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarının da belirlenen pazar tanımına dahil edilmesi gerekti i ileri sürülmü ise de 14 Nisan 2014 tarihi itibarıyla 6222 sayılı Sporda iddet ve Düzensizli in Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında Spor Toto Süper Lig ve Spor Toto 1. Lig karışık maları ile ampionlar Ligi, UEFA Avrupa Ligi, Ziraat Türkiye Kupası, Hazırlık karışık maları vb. organizasyonların biletleri Aktifbank'a ait Passo Biletleme Platformu üzerinden satıldığı, davacı irket dahil di er te ebbüslerin futbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmeti vermesinin mümkün olmadığı, bu yönüyle "pazar" olarak tanımlanamayacağı açık olup, Aktifbank'a ait Passo Biletleme Platformu'nun di er etkinlikler için bilet satışı yapabilmesi de futbol müsabaka biletlerinin satışının pazar tanımına içine alınmasını sağlamamaktadır.

Bu ba lamda, davacı irketin, hakim duruma ilişkin ana hukuki iddialarından birinin yukarıda bahsi geçen ilgili pazarın, futbol müsabaka biletlerinin satışını içerecek şekilde tanımlanması oldu u, bu iddia dında davacı irketin rekabetçi baskı altında oldu u da ileri sürülmü ise de davalı idarece yapılan incelemede, elde edilen verilerin davacı irketin elde etti i geliri, pazar payını, büyüme oranlarını ve

T.C.
ANKARA

12. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

bilinirli ini, sektördeki rakiplerinin verileri ile kar ıla tırmalı olarak gösteren fazla sayıda ve çok çe itli kriterler dikkate alınarak hazırlandı ı, yukarıda da aktarılan söz konusu kriterler yönünden ortaya çıkan verilerin tamamının, davacı irketin etkinlik biletlerinin satı na platform üzerinden aracılık hizmeti pazarında hakim durumda oldu unu gösterdi i, ayrıca bu hususun sektörde önemli bir yer tutan organizatörlerin ve rakip te ebbüslerin beyanıyla da do rulandı ı anla ıldı ndan, davacı irketin aksi yöndeki iddialarına itibar edilmemi tir.

Davacı irketin yukarıda aktarılan pazar gücünü sa layan, organizatörlerle yaptı ı münhasır sözleşme ile kin olarak;

Sektörün mevcut ko ullarında münhasırlık hükümleri gere i, tüketiciler bir etkinli in biletlerini sadece bir biletleme sitesinde bulabilmektedir. Anla maldaki münhasırlık hükmü, sadece bir etkinlikte sınırlı olabilece i gibi etkinlik sahibinin anla ma süresi boyunca yapaca ı tüm etkinlikleri de kapsayabilmektedir. Davacı irketin, münhasırlık içeren sözleşmelerini Kurul'un 05.11.2013 tarihli, 359 sayılı kararıyla getirdi i iki yıl ko uluna uygun ekilde akdetti i tespit edilmi tir.

a) Söz konusu münhasır anla maların, 2002/2 sayılı Dikey Anla malara li kin Grup Muafiyeti Tebli i kapsamında, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan muaf olması için ilgili pazardaki pazar payının %40'ı a maması gerekti i ancak yukarıda açıklandı ı üzere davacı irketin bilet satı , da itım ve denetim organizasyonu veya biletleme hizmeti sektöründeki faaliyetlerine ili kin verilerin rakip te ebbüslerin verileri ile birlikte kar ıla tırmalı olarak incelenmesi neticesinde, B LET X'in (futbol müsabakaları hariç) pazar payının, soru turmada incelenen dönemin (2016-2019) tamamında %40'ın üzerinde bulundu u anla ıldı ndan, organizatörlerle yaptı ı münhasır sözleşmelerin 2002/2 sayılı Tebli ile sa lanan grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olmadığı sonuç ve kanaatine ula ılmı tir.

b) Bireysel muafiyet yönünden yapılan de erlendirmede ise;

Davacı irketin organizatörlerle yaptı ı münhasır sözleşmeler ancak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde artların **tamamının varlı ı halinde**, anılan Kanun'un 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf olabilecektir. Bu ba lamda;

Davacı irketin yürürlükteki sözleşme ile kin verileri incelendi inde, 11.02.2020 tarihi itibarıyla toplam 857 organizatör ile çalı tı ı, bu sözleşmelerin 832 adedinin 2 yıl süreli oldu u, organizatörlerin neredeyse tamamı ile münhasır çalı tı ı, 2016-2019 döneminde, düzenledi i etkinliklere ait biletlerin tüketicilere satı ı için bir biletleme firmasıyla çalı mayı tercih eden toplam organizatör sayısının yıllar itibarıyla %75, %68, %66 ve %59'luk bölümünün B LET X ile münhasır çalı tı ı, bu hususun rakip te ebbüslerin söz konusu mü terilere eri melerinin ve yeterli portföy gücüne ula malarının önünde bir engel te kil etti i ve etkin bir ölçekte faaliyet göstermelerini güçle tirdi i, davacı irketin en yakın rakibinin yaklaşık 9 katı büyüklü ünde tüketici; 2,7 katı büyüklü ünde organizatör portföyüne sahip oldu u, süreleri dikkate alındı nda, sözleşmelerin her yıl yaklaşık %50'sinin rekabete açıldı ı, davacı irketin sözleşmesi yenilenmeyen mü terilerinden elde etti i biletleme gelirinin toplam biletleme gelirlerinin içerisindeki payının (kayıp oranının) 2016 ila 2019 yılları itibarıyla %4,86, %6,5 ve %0,19 ve %10,66 oldu u görülmektedir.

Dolayısıyla 2019 yılında kayıp oranındaki yükseli di nda organizatörlerin çok büyük bir bölümünün davacı irket ile sözleşme yeniledi i, tüm veriler bir bütün olarak de erlendirildi inde, 2019 yılındaki organizatör kaybının tek ba ına davacı irket için rekabetçi baskı olu turdu u sonucuna ula manın mümkün olmadığı, davacı irketin düzenledi i etkinliklere ait biletlerin tüketicilere satı ı için bir biletleme firmasıyla çalı mayı tercih eden toplam organizatör sayısının 2016-2109 yılları itibarıyla %75, %68, %66 ve %59'luk bölümünü münhasır sözleşmeler ile kendisine ba layarak bu kullanıcıların çoklu eri im imkânını engelledi i görülmektedir.

Bu ba lamda, incelemeye konu sözleşmelerdeki münhasırlık hükümlerinin ilgili piyasanın önemli bir bölümünde, 4054 sayılı Kanun'un **5. maddesinin (c) bendinde belirtilen** rekabetin ortadan kalkmaması ko ulunu sa lamadı ı, dolayısıyla bireysel muafiyetten yararlanamayaca ı sonucuna ula ılmı tir.

Ayrıca, davacı irketin organizatörlerle yaptı ı münhasır sözleşmeler ancak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde artların tamamının (kümülatif olarak) varlı ı halinde anılan Kanun'un 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf olabilece i dikkate alındı nda, anılan artlar arasında yer alan

T.C.
ANKARA

12. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/2007

KARAR NO : 2022/2490

rekabetin ortadan kalkmaması ko ulunu sa lamaması sebebiyle söz konusu sözleşmelerin anılan maddede sayılan di er artları sa layıp sa lamadı ı yönünde ayrıca de erlendirme yapılmasına gerek görülmemi tir.

Sonuç olarak; etkinlik biletlerinin (futbol müsabakaları hariç) satı na platform üzerinden aracılık hizmeti pazarında hakim durumda olan davacı irketin, bu hakim durumunun ortaya çıkmasında önemli etkisi bulunan, sektördeki organizatörlerle imzaladı ı münhasır sözleşmelerin, davacı irketin söz konusu pazardaki pazar payının %40'ın üzerinde olması sebebiyle grup muafiyetinden ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki artların tamamını sa lamaması sebebiyle de bireysel muafiyetten yararlanmasının mümkün olmadığı dikkate alındı nda, davacı irketin münhasırlık içeren ya da fiili münhasırlı a yol açacak hükümler içeren sözleşmeler akdetmemesine ve bu tür uygulamalardan kaçınmasına ili kin olarak alınan dava konusu 21.01.2021 tarihli, 21-04/53-22 sayılı Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan, nedenlerle; **davanın reddine,** a a ıda dökümü yapılan 702,50-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duru malı i ler için belirlenen 11.000,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta ücreti avansından artan miktarın talep edilmemesi halinde kararın kesinle mesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge dare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 23/11/2022 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
TUFAN TEKE
97701

Üye
MUSTAFA KU
212503

Üye
ERSAN BAYKAL
192913

YARGILAMA G DERLER		:
Ba vuru Harcı	:	59,30 TL
Karar Harcı	:	59,30 TL
Vekalet Harcı	:	8,50 TL
YD Harcı	:	97,70 TL
YD tiraz Harcı	:	220,70 TL
Posta Gideri	:	257,00 TL
TOPLAM	:	702,50 TL

M.A 28/12/2022